

Sygn. akt II CK 600/04

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Górski

SSA Andrzej Struzik

w sprawie z powództwa "M.(...)" Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.
przeciwko Powiatowi P.

o zapłatę, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 14 kwietnia 2005 r.,
kasacji strony powodowej od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 3 czerwca 2004 r.,
sygn. akt III Ca (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Ł. do
ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 3 czerwca 2004 r. oddalił apelację powódki – „M.(...)” spółki z o. o. od wyroku Sądu Rejonowego w Ł., którym ten Sąd oddalił żądanie powódki zasądzenia na jej rzecz od Powiatu P. 29895,84 zł tytułem odpowiedzialności deliktowej za zobowiązania Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w P.

Sąd ustalił, że pozwany jest organem założycielskim tego Zakładu, który w okresie od 1 stycznia 2001 r. do 31 grudnia 2001 r. wykazał stratę netto 6.436.437,75 zł,

a w pierwszym kwartale 2002 r., według wariantu kalkulacyjnego zysków i strat, 958.335,55 zł. Na gruncie tych ustaleń wyraził pogląd, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności deliktowej za te zadłużenia, w tym dochodzone pozwem, pomimo, iż wiedząc o nich nie podjął stosownych działań przewidzianych w art. 60 ust. 3 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 ze zm.). Stwierdził, że przepis ten nie zawiera terminu do ich podjęcia, a tym samym nie sposób zakwalifikować zarzucanego pozwanemu zaniechania jako zachowania bezprawnego w rozumieniu art. 420¹ k.c.

Kasacja powódki - oparta na obu podstawach z art. 393¹ k.p.c. - zawiera zarzut naruszenia art. 420¹ k.c. w zw. z art. 60 ust. 3 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 ze zm.), art. 361 k.c., a także art. 230k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 i 391 k.p.c., i zmierza do uchylenia zaskarżonego wyroku oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Błędny jest pogląd Sądu Okręgowego, przesądzający o oddaleniu apelacji, że z uwagi na brak określenia w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej terminu do podjęcia działań przewidzianych w art. 60 ust. 3 tej ustawy nie można przypisać pozwanemu organowi założycielskiemu bezprawności postępowania (zaniechania). Organ założycielski owe działania powinien podjąć „bez zbędnej zwłoki”. Wykonuje bowiem funkcje publiczne, a w ich katalogu mieści się także podejmowanie, bez zbędnej zwłoki, czynności zmierzających do usunięcia zagrożeń w zakresie funkcjonowania zakładów leczniczych. Zaniedbanie tego obowiązku ze strony organu założycielskiego może być ocenione jako bezprawne, a tym samym uzasadniać odpowiedzialność tego organu za wynikłe stąd szkody /tak też SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 października 2003 r., III CK 134/02, OSN 2004, poz. 200/.

Skoro w zaskarżonym wyroku Sąd Okręgowy wyszedł z odmiennego założenia, to z tej przyczyny konieczne stało się uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Trzeba tu jednak zauważyć, że nie można organowi założycielskiemu skutecznie przypisać bezprawności postępowania tylko z tej przyczyny, że pomimo ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej nie podjął działań przewidzianych w art. 60 ust. 3 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej.

Przewidziane w art. 60 ust. 3 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej działania to wydanie w trybie administracyjnym rozporządzenia lub uchwały o zmianie formy gospodarki finansowej zakładu lub o jego likwidacji.

Zgodnie zaś z art. 60 ust. 2 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej ujemny wynik finansowy samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej nie może być podstawą do zaprzestania działalności, jeżeli dalsze istnienie tego zakładu uzasadnione jest celami i zadaniami, do których realizacji został utworzony, a których nie może przejąć inny zakład w sposób zapewniający nieprzerwane sprawowanie opieki zdrowotnej nad ludnością. Z kolei w myśl art. 35b i art. 35c tej ustawy publiczny zakład opieki zdrowotnej może być prowadzony w formie zakładu samodzielnego lub jako jednostka albo zakład budżetowy. Zakład samodzielny pokrywa koszty swej działalności i zobowiązań z posiadanych środków i uzyskiwanych przychodów, mając osobowość prawną; zakład będący jednostką budżetową prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w prawie budżetowym /z zastrzeżeniem art. 50/.

Z zestawienia tych przepisów wynika, że zakłady opieki zdrowotnej świadczą usługi bardzo szczególnego rodzaju, polegające przede wszystkim na ratowaniu życia i zdrowia ludzkiego. Z tego względu samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej może zaprzestać działalności tylko w warunkach przewidzianych w art. 60 ust. 2 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej. Zmiana natomiast formy gospodarki finansowej, o której mowa w art. 60 ust. 3 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, w gruncie rzeczy sprowadza się do powrotu do systemu budżetowego, jaki istniał do 1999 r., i w konsekwencji do zniweczenia reformy systemu opieki zdrowotnej. Inaczej mówiąc, działania przewidziane w art. 60 ust. 3 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej polegają na przekształceniu samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej z powrotem w jednostkę budżetową lub jego likwidacji w warunkach określonych w art. 60 ust. 2 tej ustawy.

Reasumując, w realiach gospodarczych /zadłużenie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej na miliardy złotych/ i prawnych /posiadanie przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej osobowości prawnej, choć ograniczonej/ zmiana formy działalności samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej lub jego likwidacja powinna mieć charakter wyjątkowy. W konsekwencji oznacza to, że w nader wyjątkowych wypadkach zaniechaniu przez organ założycielski działań przewidzianych w art. 60 ust. 3 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej można przypisać cechę bezprawności.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w wyroku.